

De balans van de Nationale Bank van België

Het balanstotaal is over het boekjaar 2021 opnieuw met 60,80 miljard euro (ofwel met 20,4 %) gestegen tot een bedrag van 359,40 miljard euro. Over een periode van amper 7 boekjaren is de balans geëxplodeerd met 476 % en heeft de vennootschap dus voor 283,88 miljard euro bijkomende activa (en verbonden risico's) op haar eigen balans genomen.

Voor zij die nog de waarde van het geld onderkennen: de vennootschap Nationale Bank van België heeft per balansdatum van 31 december 2021 voor niet minder dan **14.498.155.945.330 BEF** risico's uitstaan.

Dit waanzinnig bedrag aan activa wordt gefinancierd met slechts 51,77 miljard euro (14,40 %) rente(risico)loze werkmiddelen (de bankbiljettenomloop, eigen schulden van de Nationale Bank van België) en voor een bedrag van 19,60 miljard euro (5,45 %) eigen vermogen.

Daarnaast deelt de Nationale Bank van België ook nog de risico's die op de balansen van de andere Nationale Centrale Banken van het ESCB tot uiting worden gebracht. **De Nationale Bank van België is geëvolueerd van een klassieke uitgiftebank naar een werkelijke investeringsbank.**

De burgers en de beleidsverantwoordelijken van ons land horen te weten wat de enorme risico's verbonden aan deze activiteiten inhouden, gezien de identieke Dexia-ervaring met al haar dramatische gevolgen. Het is aan diezelfde beleidsverantwoordelijken EN aan het bestuur van de Nationale Bank van België om de 50 % privé eigenaars van onze centrale bank uit te leggen en hen gerust te stellen dat zij niet in dezelfde situatie van de aandeelhouders van Dexia en van de 800.000 vennoten van Arco zullen terechtkomen.

Al die aandeelhouders en vennoten werden manifest jarenlang misleid en bedrogen. Wij verwachten van het verantwoordelijke bestuur van de Nationale Bank van België duidelijke toelichtingen en een totale transparantie, en ondubbelzinnige antwoorden op al onze vragen!

Toelichting 3.1.2.1 Beheer van de financiële risico's:

3.1.2.1 Beheer van de financiële risico's - 3.1.2.1.1 Beheer van de goud- en deviezenreserves, van de effectenportefeuilles in euro en van de monetairbeleidstransacties (jaarverslag pagina 114):

Het beheer van de goud- en deviezenreserves en van de effectenportefeuilles in euro, en de monetairbeleidstransacties (interventieportefeuilles, leningen, ...) **stellen de Bank, net als elke financiële instelling, bloot aan financiële risico's**, zoals markt- en kredietrisico's, alsook aan operationele risico's.

(...) **Ze voert ook stresstests op haar volledige balans** uit om het verloop van haar resultaten op korte of zelfs langere termijn te ramen volgens diverse scenario's (...)

De Nationale Bank van België wenst niet één-op-één te worden vergeleken met andere Nationale Centrale Banken, en al helemaal niet met vennootschappen volgens het gemeen recht. Gezien de onderliggende financiële en boekhoudkundige uitgangspunten vervat in de Richtsnoeren van de ECB, verplicht over te nemen in het eigen sui generis boekhoudkundig referentiekader van de NBB, kan geen enkele rechtvaardiging worden gevonden waardoor een dergelijke vergelijking niet relevant zou zijn.

De NBB zelf erkent in haar jaarverslag echter wel dat zij, **net als elke andere financiële instelling**, bloot staat aan dezelfde financiële risico's als daar bijvoorbeeld is De Nederlandsche Bank. Behalve in haar eigen jaarverslagen heeft de NBB bij herhaling ook in haar eigen persberichten en andere financiële communicatie gewezen op deze vergelijkbaarheid met De Nederlandsche Bank.

De Nationale Bank van België stelt in deze Toelichting 3.1.2.1 dat zij stresstests uitvoert op haar volledige balans, en dat zij al haar financiële risico's berekent volgens de "value at risk / expected shortfall-methodologie", met ***een benedengrens van de risico's (voor eind 2021) voor een bedrag van 5,80 miljard euro***.

Vennootschappen volgens het gemeen recht, "gewone financiële instellingen", de Europese Centrale Bank en alle andere NCB's doen allemaal dezelfde vergelijkbare inschattingen en berekeningen. Met als eenvoudig referentiepunt een vergelijking met De Nederlandsche Bank, kennen al die NCB's echter slechts één relatie met betrekking tot de resultaten van "de vennootschap centrale bank": ***de "relatie centrale bank – de eigenaars/aandeelhouders van de centrale bank"***.

De Belgische Wetgever echter heeft bij de invoering van het Artikel 32 van de Organieke Wet, ten behoeve van de aandeelhoudende Belgische Staat, ***een "relatie centrale bank – de Soevereine Belgische Staat"*** toegevoegd.

De volgende vragen in dit verband:

Vraag 1 : In het jaarverslag heeft men het over "berekeningen en testen op de volledige balans". De Nationale Bank van België oefent echter ook taken en opdrachten uit "in het algemene belang", en heeft in dat verband bepaalde activa verworven (en met haar vermogen gefinancierd). De NBB meent dat de opbrengsten verbonden aan het uitvoeren van deze opdrachten "middelen met een publiek karakter zijn", en bijgevolg toekomen aan "de Soevereine Belgische Staat"?

- Beschikt de Nationale Bank van België over resultaten van haar berekeningen en testen, opgesplitst naar activiteiten en opdracht?
- Op welke manier kunnen deze gelopen risico's (samen voor 5,8 miljard euro) worden opgedeeld?
- Voor welke bedragen lopen de vennootschap en haar aandeelhouders risico's voor eigen rekening? En voor welke bedragen zijn deze toe te rekenen aan "het algemene belang" (aan de Soevereine Belgische Staat)?

Vraag 2 : Uit alle toelichtingen blijkt duidelijk dat het niet de gemeenschap zelf is die de risico's (verbonden aan de opdrachten in haar algemeen belang) draagt met haar vermogen. ***Het is in tegendeel de Nationale Bank van België die deze opdrachten uitvoert, en hiertoe het vermogen van de bank aanwendt***. Toebehorend voor slechts 50 % aan die gemeenschap doch ook voor 50 % eigendom van privé aandeelhouders.

- Heeft de Regentenraad de opdrachten en taken die de Nationale Bank van België uitvoert "in het algemeen belang" geïnventariseerd?
- Welke activa, tot uiting gebracht op de balans, werden gefinancierd met welke passiva, om deze opdrachten voor rekening en in de plaats van de gemeenschap uit te voeren?

Zonder een dergelijke inventaris lijkt een in ieder geval afwijkende maar tegelijkertijd vooral een correcte resultaatbepaling en winstverdeling onmogelijk te zijn. Nochtans heeft de Wetgever het fundamentele onderscheid tussen de twee relaties “centrale bank – haar aandeelhouders” en “centrale bank – soevereine Belgische staat” erkend, met de uitdrukkelijke bevestiging niet te zullen raken aan de (statutair bepaalde) vergoeding van het kapitaal en de jaarwinsten.

Vraag 3 : In de Toelichting 3.1.2.1.1 bevestigt de Regentenraad dat de financiële risico’s verbonden aan “het aanhouden en beheren van de goud- en deviezenreserves” worden gedragen door de Nationale Bank van België en haar aandeelhouders. Ook bij de ECB en De Nederlandsche Bank en inderdaad bij elke andere financiële instelling is dit het geval.

1. Wanneer alle financiële risico’s en verliezen, verbonden aan deze activa, voor rekening komen van de vennootschap en haar aandeelhouders, komen dan ook alle opbrengsten toe aan de Nationale Bank van België?
2. Zal de Nationale Bank van België de opbrengsten uit deze activa op dezelfde manier bestemmen als de verliezen? En dus net als de ECB en DNB de meerwaarden en opbrengsten bestemmen naar “de relatie centrale bank – de aandeelhouders van de centrale bank”? Of heeft de Regenternaad deze activa geïnventariseerd als toebehorend aan “haar opdrachten van algemeen belang”, en oordeelt de Raad dat deze opbrengsten “middelen met een publiek karakter” zijn? Worden dergelijke meerwaarden dan als “een saldo van de jaarwinst” overgemaakt binnen de “relatie centrale bank - de Soevereine Belgische Staat”?
3. Indien de meerwaarden en opbrengsten tot een verschillende relatie worden toegerekend dan de risico’s en de verliezen: welke verantwoording kan hiertoe worden gegeven aan de eigenaars van de Nationale Bank van België?

Toelichting 3.1.1.1 De balans:

3.1.1.1 De balans (jaarverslag pagina 110):

Bij een volledige verkoop van al haar portefeuilles in eigen beheer op balansdatum, zou de Bank : (i) de meerwaarden hebben gerealiseerd die ze nu, als niet-gerealiseerde meerwaarden, in de herwaarderingsrekeningen heeft geboekt (€ 324,6 miljoen) op de passiefzijde van de balans, alsook (ii) het positieve verschil tussen markt- en boekwaarde (€ 457,4 miljoen). Zo zou per saldo een extra winst van zowat € 782,0 miljoen in het resultaat zijn opgenomen.

De Nationale Bank van België licht toe dat bij een volledige verkoop van al “haar portefeuilles in eigen beheer” de bedragen geboekt in de balanspost “12. Herwaarderingsmeerwaarden” zich aan de te bestemmen jaarwinst zou hebben toegevoegd.

Uit de Toelichting 21 (jaarverslag pagina 158-159) blijkt dat deze bedoelde (niet gerealiseerde) meerwaarden de som zijn van zowel een deel van de officiële externe reserve-activa van de Nationale Bank van België maar ook van waardepapieren welke worden “aangehouden en beheerd” in het kader van het monetair beleid (212,65 miljard euro per balansdatum).

Daarnaast worden in dezelfde balanspost "12. Herwaarderingsmeerwaarden" de niet gerealiseerde meerwaarden op de goud- en deviezenvoorraad van de Nationale Bank van België (samen voor 11,69 miljard euro) tot uiting gebracht.

Zonder enig mogelijk onderscheid worden deze niet gerealiseerde meerwaarden, samen goed voor 12,02 miljard euro, geboekt als een schuld aan de aandeelhouders van de vennootschap. De Nationale Bank van België stelt uitdrukkelijk dat haar financiële verslaggeving, opgemaakt volgens het eigen sui generis boekhoudkundig kader, volledig beantwoordt aan de (erkende) wettelijke verplichting tot een afleveren van een balans welke een waarheidsgetrouw beeld geeft van het vermogen van de vennootschap.

Vraag 4 : In deze toelichting wordt dezelfde omschrijving gebruikt als in het Artikel 9bis van de Organieke Wet: "aanhouden en beheren". Wanneer de meerwaarden van deze portefeuilles in eigen beheer worden toegevoegd aan de te bestemmen jaarwinsten van de vennootschap betekent "aanhouden en beheren" ook daadwerkelijk "bezit van deze activa"? Volledig gelijk aan de duidelijke omschrijvingen zoals DNB en de ECB die ook gebruiken?

Vraag 5 : Wanneer de Nationale Bank van België al haar activa opgenomen in al haar portefeuilles in eigen beheer volledig zou verkopen, zoals zij dit zelf hypothetisch vooropstelt in haar toelichting 3.1.1.1, en die bedoelde extra winst zou dan in het te bestemmen jaarresultaat worden opgenomen:

1. Worden al die meerwaarden, eveneens zonder enig onderscheid, toegerekend tot "de relatie centrale bank – de aandeelhouders van de centrale bank"?
2. Wanneer al die meerwaarden aan het te bestemmen resultaat worden toegevoegd: worden zij dan op dezelfde manier opgenomen in het reserveringsbeleid van de Regentenraad (momenteel dus voor 50% toegevoegd aan de reserves, en belegd in de Statutaire Portefeuille)?
3. Welke van die 12,02 miljard euro zouden eventueel worden beschouwd als toekomend aan "de relatie centrale bank – de Soevereine Belgische Staat" (en dus als "saldo van de winst" worden uitgekeerd aan de Belgische Staat)?

Vraag 6 : De Nationale Bank van België heeft in een antwoord aan het Parlement haar uitgangspunt bekend gemaakt dat "de bijzondere winsten en opbrengsten verbonden aan de effectenaankopen van de Bank, gefinancierd via door de Bank gecreëerde passiva" eveneens toe te rekenen zijn aan "de relatie centrale bank – de soevereine Belgische staat".

1. Bedoelt de Nationale Bank van België hiermee enkel de meerwaarden welke worden gerealiseerd over deze effectenportefeuilles? Of ook de rentebaten uit die beleggingen?
2. In welke toelichtingen van het jaarverslag geeft de Regentenraad de berekening weer van de resultaten welke zij toerekent tot "de relatie centrale bank – de Soevereine Belgische Staat"? Kan u mij aan de hand van de betrokken balansposten, posten van de resultatenrekening en de verbonden toelichtingen de cijfers geven waarop de berekening werd gemaakt om tot een vergoeding aan de Staat van 122,48 miljoen euro te komen?

3.1.2.1.2 Rentevoetrisico's en risico's verbonden aan het volume van de rentegevende activa (jaarverslag pagina 115-116):

Wat de inkomsten van de Bank betreft, zijn die welke voortvloeien uit de emissie van bankbiljetten traditioneel de belangrijkste. Voor de centrale banken zijn bankbiljetten passiva waarvoor geen rente wordt vergoed. Als tegenpost houden ze rentegevende of productieve activa aan. De inkomsten uit die activa worden 'seigneuriage-inkomsten' genoemd. Zij worden samengevoegd op het niveau van het Eurosysteem en herverdeeld tussen de centrale banken van het Eurosysteem op basis van hun respectieve aandeel in de emissie van de eurobiljetten.

Als gevolg van het Asset Purchase Programme (APP) en het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) **heeft een groter wordend gedeelte van de actiefzijde van de Bank geen bankbiljetten meer als tegenpost, maar wel andere passiva**, zoals de lopende rekeningen van de kredietinstellingen en de depositofaciliteit, **die worden vergoed tegen een vooraf bepaalde (positieve of negatieve) kortetermijnrente. Deze evolutie brengt een verhoging van het rentevoetrisico op langere termijn met zich mee.**

Als tegenprestatie voor het aan de Bank verleende emissieprivilege, heeft de Staat recht op het saldo van de winst van de Bank, na winstreservering en dividenduitkering. Aldus worden de gevolgen van de volatiliteit van de inkomsten van de Bank in de eerste plaats gedragen door de Staat.

Waarschijnlijk moet de Regentenraad iets meer tijd investeren in een aanpassing van vooral de inhoud van haar jaarverslag. Minstens sedert 2009 zijn de inkomsten welke voortvloeien uit de emissie van bankbiljetten niet meer de belangrijkste. Het aandeel in de totale financieringsmiddelen van de Nationale Bank van België is gedaald van een 45 % in 2014 tot amper een 14 % eind boekjaar 2021.

De Regentenraad heeft echter onbetwistbaar gelijk wanneer zij waarschuwt voor het enorm toegenomen financiële risico, waaronder vooral het rentevoetrisico.

Daarnaast is het ook zo dat de Regentenraad de evolutie van onze centrale bank volledig heeft gemist: **de jaarwinsten (het resultaat van alle activiteiten van een centrale bank) zijn onbetwistbaar niet langer gelijk te stellen met "de seigneuriagewinst" van weleer.**

Vraag 7 : Per balansdatum van 31/12/2021 boekt de Nationale Bank van België een bedrag van 51,77 miljard euro in de balanspost "1. Bankbiljetten in omloop". Als haar aandeel in de totale bankbiljettenomloop van het ESCB.

Over deze werkmiddelen dient geen rentevoergoeding te worden betaald, en word er bijgevolg ook geen renterisico gelopen. Wat meteen ook als het enige voordeel van het verkrijgen (met het ESCB gedeelde) emissierecht van bankbiljetten in euro mag worden beschouwd, en welke een bepaalde vergoeding aan de Soevereine Belgische Staat zou kunnen verantwoorden.

1. De bankbiljettenomloop is een eigen schuld voor de Nationale Bank van België, waarvoor zij met al haar eigen activa instaat voor de terugbetaling ervan. Het emissierecht voor de bankbiljetten in euro wordt gedeeld met de ECB en alle andere NCB's van het Eurosysteem.

- a. Gezien de definitie voor seigneuriagewinsten, door de NBB hernomen in deze Toelichting 3.1.2.1.2:
wat zijn de argumenten om, als zogenaamde tegenprestatie voor het verkrijgen van niets meer dan uitsluitend dit gedeelde emissierecht, de Belgische Staat het recht te geven op het saldo van de jaarwinsten van de centrale bank?
 - b. Zou de Belgische Staat, maximaal, eventueel een recht kunnen laten gelden op het deel van de winsten welke de NBB realiseert over de activa welke de tegenpost uitmaken van de bankbiljettenomloop?
Of zoals zij het hier stelt, op het saldo van de jaarwinsten resultaat van alle activiteiten van de centrale bank?
De totale activa op de balans van de NBB bedraagt per balansdatum niet minder dan 359,40 miljard euro, de opbrengsten uit 307 miljard euro activa hebben dus op geen enkele manier iets vandoen met seigneuriage-inkomsten.
 - c. Wanneer de gelopen risico's volledig onder controle zouden komen, en/of de opgebouwde reserves als voldoende hoog worden beoordeeld: heeft de Belgische Staat dan, bij een ongewijzigde dividendpolitiek, recht op nagenoeg de volledige jaarwinsten van de Nationale Bank van België?
 - d. Welke andere NCB van het ESCB vergoedt haar Soevereine Staat voor de seigneuriagewinsten? Of zelfs voor alle seigneuriage-inkomsten?
2. De inkomsten uit de rentegevende of productieve activa die de tegenpost zijn van de globale bankbiljettenomloop van het ESCB worden gecentraliseerd door het ESCB en herverdeeld over de NCB's naar verhouding van de bankbiljettenomloop welke zij op hun eigen balans tot uiting mogen brengen. Uit de "Toelichting 24 – Nettorentebaten" (jaarverslag pagina 160) valt af te leiden dat:
- a. het ESCB geen seigneuriageinkomsten te verdelen had (gezien de rentebaten uit de vordering van de NBB op de ECB ook dit jaar opnieuw geen enkele rente hebben opgeleverd),
 - b. de NBB op haar eigen balans voor een gemiddeld bedrag van 86,86 miljard euro (ofwel 35 miljard euro meer dan haar eigen volledige bankbiljettenomloop) "langerlopende krediettransacties in het kader van het monetair beleid" had staan, welke de vennootschap rentelasten voor 867,8 miljoen euro (- 1 %) hebben gekost.

Kan de NBB haar aandeelhouders toelichten wat de waarde is van een dergelijk emissierecht? Niet enkel draagt de NBB zelf alle kosten verbonden aan de bankbiljettenuitgifte, en leveren de activa die de tegenpost uitmaken van die bankbiljettenomloop een negatieve rente op van 517 miljoen euro, maar bovendien oordeelt de Regentenraad ook dat dit verkregen emissierecht de betaling van 122,48 miljoen euro "saldo van de jaarwinst" rechtvaardigt?

3. In de "Toelichting 27 – Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen" (jaarverslag pagina 163) informeert men dat "de ECB de inkomsten uit het aandeel dat haar werd toegewezen in de uitgifte van eurobankbiljetten volledig heeft verdeeld" (over alle NCB's).

Wat was over het boekjaar 2021 het bedrag aan seigneuriage-inkomen welke de ECB heeft verdeeld over haar aandeelhouders, en wat was het aandeel van de NBB hierin? In de toelichting geeft men enkel een totaal bedrag van 5,5 miljoen euro weer als "Door de ECB verdeelde inkomsten".

4. Waarom keert de ECB haar seigneuriage-inkomsten uit aan haar aandeelhouders (de NCB's), en niet aan de lidstaten zelf of aan de Soevereine Europese Gemeenschap (als een bijdrage aan haar werkingsmiddelen)?

Vraag 8 : De "opdrachten in het algemeen belang" van de Nationale Bank van België, waarvoor de centrale bank zelf alle risico's op verliezen draagt (zich in de plaats stelt van die gemeenschap zelf), hebben de voorbije boekjaren aanleiding gegeven voor belangrijke "bijzondere monopoliewinsten".

Per balansdatum financiert de NBB nu voor 307 miljard euro activa met ofwel haar eigen vermogen (waarvan 50 % uiteindelijk toebehoort aan de privé eigenaars van de vennootschap) ofwel met vermogen dat wordt vergoed tegen een vooraf bepaalde (positieve of negatieve) kortetermijnrente. De Nationale Bank van België waarschuwt – volkomen terecht - voor de verhoging van de financiële risico's (waaronder vooral het rentevoetrisico op langere termijn).

1. Het Artikel 32 voorziet enkel in een regeling voor de winstverdeling.

Wanneer deze risico's waarvoor men waarschuwt zich ook effectief gaan voordoen, en de jaarresultaten zijn (eventueel zwaar) negatief waardoor de geleden verliezen op deze "opdrachten van algemeen belang" niet op deze manier kunnen worden gecompenseerd: ***welke artikels van de actuele Organieke Wet regelen de bestemming van dergelijke belangrijke monopolie-verliezen?***

2. Opnieuw is het voor de privé aandeelhouders van de NBB zonder meer van groot belang dat de Regentenraad de "opdrachten van algemeen belang" heeft geïnventariseerd: over welke betrokken activa gaat het, en met welke componenten van het vermogen werden zij gefinancierd?
Wanneer men in het verleden uit diezelfde activiteiten alle monopoliewinsten als saldo van de jaarwinsten heeft overgemaakt aan de Soevereine Belgische Staat, dan kan het ook niet anders dan dat diezelfde Soevereine Staat de verliezen resulterend uit diezelfde activiteiten gaat aanzuiveren?
3. Acht de Regentenraad het mogelijk dat in bepaalde gevallen een deel van de activa uit de Statutaire Portefeuille moet worden verkocht, dit om dergelijke verliezen die het gevolg zijn van de opdrachten en taken van algemeen belang te compenseren?

De “Eigenmiddelenportefeuille” van de Europese Centrale Bank heeft tot functie 1) voor bijkomende ontvangsten te zorgen, en 2) verliezen die het gevolg zijn van de financiële risico's die zich hebben gerealiseerd te compenseren.

4. Ter vergelijking met alle andere financiële instellingen en NCB's, zoals daar zijn De Nederlandsche Bank en de Europese Centrale Bank: al deze instellingen kennen slechts één relatie, en dat is deze tussen de vennootschap en haar eigenaars. Alle resultaten, van al hun activiteiten en opdrachten (die hoofdzakelijk dezelfde zijn als deze van de NBB), zijn toe te rekenen tot die ene relatie. Het is dus uitsluitend aan de aandeelhouders aan wie de niet langer nodig bevonden winsten (of ander vermogen) worden uitgekeerd, het zijn ook diezelfde eigenaars die alle verliezen dragen en indien nodig bijkomend kapitaal inbrengen.
 - Opnieuw: welke artikels van de Organieke Wet regelen deze problematiek?
 - Wil het verantwoordelijk bestuur van de Nationale Bank van België haar eigenaars informeren en volledig geruststellen? Of blijft iedereen in dezelfde onzekerheid verder afwachten, tot het moment dat deze problemen zich ook daadwerkelijk manifesteren?

De opbrengsten van de participaties en van de Statutaire Portefeuille

8.1 Deelneming in het kapitaal van de ECB:

Vraag 9 : De Nationale Bank van België is aandeelhouder van de Europese Centrale Bank. Om welke reden staat de deelneming in het kapitaal van de ECB geboekt als een vordering, en niet als “Overige financiële activa – deelnemingen” (cfr. de deelneming in BIB)?

Heeft dit te maken met het ontbreken van de mogelijkheid tot uitoefening van beleidsbepalende invloeden en bevoegdheden?

Vraag 10 : Per balansdatum van 31/12/2021 boekt de NBB in deze balanspost een saldo van 358.324.000,00 euro. Dit is t.o.v. 31/12/2020 een toename van 22.227.000,00 euro, waarvan men toelicht dat er in 2021 een bedrag van 22,2 miljoen euro werd bijgestort. Deze bijstorting brengt het totaal van gestort kapitaal op 298.500.000,00 euro.

- Wil de NBB toelichten op welke manier men tot het verschil komt met het geboekte saldo van 358.324.000,00 euro?
- Wat bedoelt men met: " De herverdeling tussen de NCB's van hun aandeel in de opgebouwde reserves van de ECB als gevolg van de opeenvolgende wijzigingen in de verdeling van het kapitaal van de ECB, bracht de deelname van de Bank op 358,3 miljoen euro"?

In het jaarverslag van De Nederlandsche Bank heeft men het in dat verband over "stortingen voortkomend uit wijzigingen in het aandeel in het geaccumuleerde netto vermogen van de ECB" ?

- Volgens welke berekening (met welke bepalende componenten) komt de ECB tot bijkomende stortingen voor een bedrag van 59.824.000,00 euro voor de NBB?

In tegenstelling tot de Nationale Bank van België geeft de Europese Centrale Bank wel volledige duidelijkheid en transparantie in het benoemen van haar eigen vermogen. Zij moet dit ook doen, gezien de bepalingen inzake de verdeelsleutels van het kapitaal en de eventuele bijstortingen door de aandeelhoudende NCB's van kapitaal en externe reserves.

In haar besluiten hanteert de ECB als definitie voor "haar geaccumuleerd eigen vermogen": het totaal van de reserves, de herwaarderingsrekeningen, met reserves gelijkgestelde voorzieningen, plus de nettowinst (of minus het geaccumuleerde nettoverlies).

In het jaarverslag van de ECB (pagina 15) bevestigt de ECB 1) dat haar eigen vermogen inderdaad is samengesteld uit deze componenten en 2) dat haar eigen vermogen per balansdatum van 31/12/2021 een totaal bedrag van 49,7 miljard euro bedraagt. In de grafiek 11 wordt de samenstelling en de evolutie van dit eigen vermogen op transparante wijze weergegeven.

Daarnaast informeert de ECB dat haar eigen vermogen belegd is in "eigenmiddelenportefeuille", welke 1) inkomen genereert en 2) bestemd is om onmiddellijk de verliezen te compenseren wanneer de financiële risico's zich effectief voordoen.

Vraag 11 : Bevestigt de Nationale Bank van België dat haar participatie in de ECB (2,963 %) per balansdatum een waarde heeft van 1,473 miljard euro? Ofwel 3.682 euro per aandeel NBB?

Vraag 12 : En dat, volgens dezelfde criteria, haar eigen vermogen (welke zij verplicht waarheidsgetrouw in beeld brengt) uitkomt op een totaal bedrag van 19.899.390.000,00 euro:

- De herwaarderingsmeerwaarden = 12.018.744.000,00 euro
- De voorzieningen = 0,00 euro
- Kapitaal en reserves = 7.226.355.000,00 euro
- De winst van het boekjaar = 355.391.000,00 euro
- De onbeschikbare reserverekening = 298.900.000,00 euro

Ofwel een eigen vermogen = 49.748,48 euro per aandeel?

Vraag 13 : De ECB heeft haar "provisie voor financiële risico's" opgetrokken tot het maximum toegelaten bedrag van 8,2 miljard euro. Haar "Eigenmiddelenportefeuille" is 21,1 miljard euro groot. Als aandeelhouder kan de Nationale Bank van België worden aangesproken om verliezen te compenseren.

- Voor welk bedrag (van de berekende financiële risico's voor 5,80 miljard euro) houdt de Nationale Bank van België rekening om bij te dragen in de verliezen van de ECB?

- Op welke manier zijn de compensaties van verliezen van de ECB geregeld? Dient de ECB eerst haar "eigenmiddelenportefeuille" volledig ten gelde te maken, en daarna pas de aandeelhoudende NCB's om bijkomende stortingen vragen? Of gelden er andere regelingen?

De winstverdeling – het Artikel 32

3.1.1.3 Winstverdeling (jaarverslag pagina 112):

Een raming van de becijferbare risico's is het uitgangspunt voor de bepaling van het minimumbedrag van de reserves van de Bank. **Alle financiële risico's van de Bank** worden ofwel berekend volgens de *value at risk / expected shortfall*-methodologie, waarvoor de Bank zeer voorzichtige parameters op het gebied van probabiliteit en tijdshorizon hanteert, ofwel volgens scenario's op lange termijn.

De raming van de benedengrens van de risico's geeft voor eind 2021 een bedrag in de orde van grootte van € 5,8 miljard, tegen € 6,5 miljard eind 2020.

Die daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het besluit van de Raad van Bestuur om de aankopen van activa geleidelijk te verminderen, zodat de monetairbeleidskoers blijft toewerken naar een stabilisering van de inflatie op het peil van de doelstelling op middellange termijn. De huidige context met een toenemende onzekerheid over de bronnen en het verloop van de inflatie alsook over de impact van de geopolitieke problemen kan echter een aanzienlijke invloed hebben op het toekomstige beleid en op de risico-ontwikkelingen, waardoor een voorzichtige aanpak op dat gebied nog nodig is.

Dit bedrag omvat de financiële risico's op :

- ✓ de eigen effectenportefeuilles van de Bank in euro en in deviezen ;
- ✓ de voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles **op de balans van de Bank, waarvoor ze alleen de risico's draagt** ;
- ✓ de krediettransacties en voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van alle NCB's van het Eurosysteem, **waarvan het risico over deze NCB's wordt verdeeld** (zie toelichtingen 5 en 7 van de toelichting bij de jaarrekening).

Door het toenemende volume en de samenstelling van de balans, in het bijzonder het APP en het PEPP, **bestaat het risico dat de resultaten van de Bank onder druk komen te staan**, in het bijzonder in geval van een rentestijging. In die omstandigheden handhaaft de Bank haar beleid om 50 % van de winst van het boekjaar te reserveren zolang de periode van onconventionele monetaire maatregelen aanhoudt.

Zo wordt een bedrag van € 177,7 miljoen toegevoegd aan de beschikbare reserve. Als gevolg van de winstverdeling bedragen **de buffers van de Bank € 7,1 miljard**. Overigens is het resultaat van het boekjaar de eerste buffer om mogelijke verliezen op te vangen. (...)

Vraag 14 : De Belgische Wetgever heeft in 2009 een onafhankelijke Regentenraad uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid gegeven om bij de winstverdeling te waken over "de financiële belangen van de vennootschap zelf, van haar aandeelhouders en van de soevereine Belgische Staat, en dat deze belangen op evenwichtige wijze aan bod zouden komen". (Wetsontwerp Doc 52 (1793/01) Memorie van Toelichting (pag. 7)

- Wat zijn volgens de Regentenraad “de financiële belangen” van de Soevereine Belgische Staat? Die uiteindelijk enkel een emissierecht van bankbiljetten in euro verstrekt, en zelf geen enkele financiering doet noch zelf enig financieel risico neemt?
- Wat zijn volgens de Regentenraad de “bepaalde rechten” van de 50 % privé aandeelhouders? Met betrekking tot de verdeling van de jaarwinsten en het eigen vermogen van de vennootschap? Zijn deze vergelijkbaar met diezelfde rechten van aandeelhouders van vennootschappen volgens het gemeen recht?
- De Nationale Bank van België licht in deze Toelichting haar reserveringsbeleid toe, en stelt 50% van de jaarwinsten te blijven reserveren omdat zij o.a. de sterk toegenomen risico's verbonden aan de portefeuilles voor monetair beleid alleen moet dragen? Haar opdrachten van monetair beleid zijn opdrachten in het algemeen belang, en worden blijkbaar toegerekend tot de opdrachten die steeds hebben geleid tot monopolie-inkomsten (en welke de Regentenraad blijkbaar jaarlijks heeft overgemaakt aan de Belgische Staat).
Is deze toelichting 3.1.1.3 dan wel correct?

Vraag 15 : Wat is het evenwicht tussen de financiële belangen van de drie betrokken partijen welke de Regentenraad sedert 2009 heeft gerealiseerd? De cijfers:

- Van boekjaar 2009 tot 2021 heeft de Nationale Bank van België totale jaarwinsten gerealiseerd voor een bedrag van **11,02 miljard euro (100 %)**
- Van dit bedrag werd **4,76 miljard euro (43,16%)** aan de reserves toegevoegd (in het financiële belang van de vennootschap en al haar eigenaars)
- De Regentenraad heeft aan de Soevereine Belgische Staat **5,54 miljard euro (50,26 %)** jaarwinsten toegekend. Daarnaast heeft de Belgische Staat als aandeelhouder ook nog **362,67 miljoen euro (3,29 %)** dividenden mogen ontvangen. De belangen van de Belgische Staat werden dus voor **5,90 miljard euro (53,55 %)** van de jaarwinsten gewaarborgd,
- Via haar (sedert 2009 ongewijzigde) dividendpolitiek heeft de Regentenraad **de financiële belangen van de privé aandeelhouders gediend voor een bedrag van 362,67 miljoen euro (3,29 %)**. Bruto wel te verstaan, voor inhouding van roerende voorheffing.

Op welke manier verantwoordt de Regentenraad dit gerealiseerde, toch wel bijzondere evenwicht in financiële belangen tussen de Belgische Staat en de privé eigenaars? Wordt dit verantwoord door de financiële risico's welke de Soevereine Belgische Staat op zich neemt?

Vraag 16 : In een arrest van 2010 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat de privé aandeelhouders van de Nationale Bank van België “niet in redelijkheid aanspraak kunnen maken op de seigneuriage van de Belgische Staat”.

De wetgever zou ook een oogmerk van algemeen belang nastreven dat erin bestaat “de SEIGNEURIAGE -inkomsten” van de Belgische Staat in verhouding tot het emissie-privilege van de NBB binnen het ESCB te waarborgen. En dit zonder afbreuk te doen aan het fundamentele onderscheid tussen de seigneuriage (de relatie centrale bank – soevereine Staat) en de vergoeding van het kapitaal (relatie Nationale Bank – aandeelhouders, inclusief, sinds 1948, de Staat).

Het blijkt nu dat de Regentenraad niet “de seigneuriage-inkomsten” van de Nationale Bank van België als een saldo van de jaarwinsten overmaakt aan de Belgische Staat, doch wel de

zogenaamde “monopolie-inkomsten” van onze centrale bank. En dit ondanks de uitdrukkelijke bevestiging vanwege de wetgever aan de Raad van State: “Het gaat er dus om, **EN SLECHTS OM**, de Staat verlener, en aldus, de collectiviteit van burgers die hij vertegenwoordigt, de correcte vergoeding te verzekeren voor het zo aan de centrale bank verleende privilege, waarvan de uitoefening specifieke inkomsten genereert, SEIGNEURIAGE genaamd.”

Dit antwoord werd gegeven om de bezorgdheid bij de Raad van State weg te nemen dat met de toepassing van het Artikel 32 voor de Belgische Staat ***“een buitenmatig voordeel op de andere aandeelhouders”*** zou wordt gecreëerd.

Het Europees Stelsel van Centrale Banken realiseert sedert 2016 geen enkele seigneuriage meer, waardoor dergelijke inkomsten noch winsten ook niet langer te verdelen zijn.

- Wil de Nationale Bank van België haar aandeelhouders toelichten wat de volgende verschillende inkomsten exact inhouden: 1) de seigneuriage-inkomsten, 2) de monetaire inkomsten, 3) de monopolie-inkomsten?
En dit met toelichting van de betrokken activa- en passivaposten op haar balans, en de rubrieken van de resultatenrekening?
- Sedert 2009 werd op geen enkel moment enige transparantie gegeven omtrent de winstverdeling (“4. Saldo van de winst”). Kan de Nationale Bank van België alsnog een inzicht geven omtrent ***haar berekening van deze monopolie-inkomsten***, welke zij sedert 2009 blijkt te onttrekken aan de juiste winstverdeling?
Over de manier waarop zij elk jaar tot “het saldo van de jaarwinst” is gekomen welke de Regentenraad heeft onttrokken aan de winstverdeling, zonder dewelke anders rekening zou moeten worden gehouden met de statutaire bepalingen (van het Artikel 4)?
- In een antwoord aan het Parlement is de Minister van Financiën overtuigd dat **“de monopolie-inkomsten van de Nationale Bank van België”** gemeenschapsgelden uitmaken, en dat de privé aandeelhouders onrechtmatig aanspraak zouden maken op deze inkomsten. Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat de privé aandeelhouders “in redelijkheid” geen aanspraak konden maken op **“de seigneuriagewinsten” van de Nationale Bank van België**.
Volgens hem zouden bovendien ook alle risico’s en toekomstige verliezen worden gecompenseerd met het eigen vermogen van de Nationale Bank van België, dus door verkopen van activa uit de Statutaire Portefeuille.
Bevestigt de Nationale Bank van België deze uitgangspunten?
- Gezien het sedert 2009 gerealiseerde evenwicht tussen de financiële belangen (53,55 % versus 3,29 %), en het feit dat toekomstige dividenden aan de privé aandeelhouders zullen worden aangetast wanneer activa uit de Statutaire Portefeuille worden verkocht: werd hier niet geraakt aan de vergoeding van het kapitaal? Aan de financiële belangen van de privé aandeelhouders?
- Tot het boekjaar 2021 heeft de Belgische Staat een bedrag van 5,54 miljard euro meer winsten toegewezen gekregen dan de privé aandeelhouders. Waar ligt volgens de Regenteraad de grens vooraleer we moeten spreken van “een buitenmatig voordeel”? Van een ongelijke behandeling tussen aandeelhouders?
- Zowel de Minister als de Nationale Bank van België werpen bij herhaling op dat de regeling van het Artikel 32 de toets van het Grondwettelijk Hof heeft doorstaan? Zou dit ook het geval zijn mocht men niet argumenteren met “de seigneuriagewinsten” doch wel met “de monopolie-inkomsten”?

Vraag 17 : In een recent arrest van de Raad van State werd het oordeel van het Grondwettelijk Hof bevestigd dat de rechten op de winstverdeling van de privé aandeelhouders van de Nationale Bank van België in niets verschillen van die van de aandeelhouders van andere vennootschappen volgens het gemeen recht. Daarnaast zijn de bepalingen van het Artikel 4 van de Statuten van de vennootschap voor geen enkele interpretatie vatbaar.

Gezien de sedert 2009 ongewijzigde dividendpolitiek, het gerealiseerde evenwicht tussen de financiële belangen en de steeds herhaalde "niet dezelfde rechten van de aandeelhouders van de NBB": kan de Regentenraad de rechten van de aandeelhouders inzake de winstverdeling toelichten? Om welke reden werd de dividendpolitiek nooit aangepast (naar bv. 75% van de opbrengst van de Statutaire Portefeuille)?

Rechtsgedingen

Jaarverslag pagina 169:

" Op 12 maart 2021 heeft de aandeelhouder in kwestie een nieuwe procedure ingesteld, in het verlengde van dat dossier, voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Gelet op de aard van een procedure voor het EHRM, werd deze ingesteld tegen de Belgische Staat en niet tegen de Bank. Op 15 april 2021 heeft het Hof het verzoekschrift verworpen. "

Vraag 18 : Om welke reden, met welke argumentering heeft het EHRM dit verzoekschrift verworpen?

Vraag 19 : Zijn de belangen van de vennootschap en haar eigenaars betrokken in deze procedure? Op welke manier?

" Voorts heeft de Raad van State op 20 en 21 december 2021 twee arresten gewezen in twee soortgelijke procedures, ingeleid door dezelfde aandeelhouder tegen de beslissingen van de Regentenraad tot vaststelling van de jaarrekeningen 2018 en 2019 en in het bijzonder de winstverdeling voor deze boekjaren. De Raad van State volgde de argumentatie van de Bank en verklaarde zich onbevoegd. Het komt immers niet aan de Raad van State, als hoogste administratief rechtscollege, toe om te oordelen over een geschil tussen de Bank als bedrijf en een aandeelhouder. Dit behoort tot de bevoegdheid van de Ondernemingsrechtbank. "

Vraag 20 : In deze procedures heeft de Raad van State inderdaad bevestigd dat de Nationale Bank van België, ondanks haar bijzondere statuut, wel degelijk een vennootschap is die functioneert op basis van een vennootschapscontract. De Raad van State heeft ook het eerdere oordeel vanwege het Grondwettelijk Hof bevestigd omtrent de rechten van de privé aandeelhouders van de Nationale Bank van België, die inzake het recht op deelneming in de winsten in niets verschillen met de rechten van de aandeelhouders van vennootschappen volgens het gemeen recht.

Op vorige algemene vergaderingen heeft de Directie geweigerd de aandeelhouders te antwoorden op pertinente vragen in verband met de winstverdeling, dit uit beweerd respect voor de hoogste

gerechtelijke instanties van ons land en in het belang van het debat. Vervolgens werden voor de Raad van State onmiddellijk alle middelen aangewend om ook daar de discussie niet te moeten voeren.

Kan de Directie deze informatie in het jaarverslag vervolledigen, en de aandeelhouders duidelijk informeren omtrent de grond van de zaak?